

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра всесвітньої історії

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з наукової роботи

_____ Олексій Жильцов

« ____ » _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕТНОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ КРАЇН
РЕГІОНУ
(3 курс, 5 семестр)

для студентів

спеціальності 032 Історія та археологія

спеціалізації Країни Далекого Сходу (Китай, Корея, Японія)

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 032 «Історії та археології»

Розробники:

Горпинченко Інна Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету.

Викладач:

Горпинченко Інна Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри всесвітньої історії

Протокол № ____ від «____» _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Ігор Срібняк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 032 «Історія та археологія»

Гарант освітньо-наукової програми _____ Оксана Салата

Робочу програму перевірено

«____» _____ 20__ р.

Заступник директора/декана _____ Віталій Завадський

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60	
Курс	3	-
Семестр	5	-
Кількість змістових модулів за розподілом	2	
Обсяг кредитів	2	-
Обсяг годин, в тому числі:	60	-
Аудиторні	28	-
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	28	-
Форма підсумкового контролю	Залікове оцінювання	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є поглиблене вивчення історії країн Далекого Сходу та формування у студентів творчого підходу в осмисленні історичного процесу.

Загальні компетентності відповідно до матриці ОП:

Вправність мислення:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби та вразливі місця, суперечності і неповноту аргументації.

ЗК 3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань і стратегій/способів мислення.

ЗК 4. Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час.

Розвиненість рефлексії:

ЗК 5. Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім.

ЗК 6. Критичність та самокритичність мислення.

ЗК 7. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.

Інтелектуальна комунікація:

ЗК 8. Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.

К 9. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.

ЗК 10. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.

ЗК 11. Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі.

ЗК 12. Відкритість, здатність сприймати і враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.

ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Мовно-текстологічна здатність:

ЗК 14. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.

ЗК 15. Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми.

ЗК 16. Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.

ЗК 17. Здатність використовувати (усно і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, читати фахову літературу іноземною, зокрема англійською мовою.

Особиста ціннісно-вольова налаштованість:

ЗК 18. Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності.

ЗК 19. Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.

ЗК 20. Здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.

ЗК 21. Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.

ЗК 22. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.

ФК 1. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

ФК 2. Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.

ФК 3. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.

ФК 4. Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови.

ФК 5. Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.

ФК 6. Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів.

ФК 7. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних.

ФК 8. Фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.

ФК 9. Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.

ФК 10. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

ФК 11. Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.

ФК 12. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.

ФК 13. Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів.

ФК 14. Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.

1. Результати навчання за дисципліною

ПРН 1. Знання найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу і людства загалом.

ПРН 2. Знання основних тенденцій історичного розвитку в конкретні історичні періоди.

ПРН 3. Знання наукової хронології, періодизації та характеристик основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії.

ПРН 4. Знання основних підходів до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології.

ПРН 5. Знання основних принципів і методів історичного пізнання.

ПРН 6. Знання основних типів і видів історичних джерел.

ПРН 7. Знання необхідного фактичного матеріалу для конкретного історичного дослідження. ПРН 8. Детальні знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 9. Розуміння і здатність інтерпретувати основні завдання історичної та археологічної науки.

ПРН 10. Уміння з'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них.

ПРН 11. Уміння класифікувати історичні джерела з метою реалізації конкретних науково дослідницьких проектів.

ПРН 12. Уміння інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо);

ПРН 13. Уміння обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів.

ПРН 14. Здатність виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі. ПРН 15. Здатність оцінювати основні тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди.

ПРН 16. Здатність аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.

ПРН 17. Здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.

ПРН 18. Здатність організовувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

ПРН 19. Здатність планувати дослідницькі проекти з історії, археології, історіографії, джерелознавства, краєзнавства тощо.

ПРН 20. Здатність застосовувати сучасні методики викладання історії.

2. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I							
Тема 1. Соціокультурні процеси в Японії: від давнини до Середньовіччя.	10	2	4	-	-		4
Тема 2. Етнокультурні трансформації в японському суспільстві в епоху Середньовіччя.	8	-	4	-	-	-	4
Тема 3. Культура Японії Нової Доби	10	-	6	-	-		4
Тема 4. Культурні процеси в Японії у XX – на поч. XXI століть.	6	-	2	-	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	36	2	16	-	-	-	16
Змістовий модуль II							
Тема 5. Культурний розвиток Кореї у стародавні часи та в Середньовіччі.	6	-	2	-	-	-	4
Тема 6. Культурні процеси в Кореї: Нова доба.	6	-	2	-		-	4
Тема 7. Культурний розвиток Кореї: Новітня епоха.	10	-	2	4	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	24	-	8	4	-	-	12
Разом за програмою	60	2	22	4	-	-	28

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Лекція 1 (2 год.)

Соціокультурні процеси в Японії: від давнини до Середньовіччя

1. Суспільство і культура давніх японців.
2. Японський етнос та культура в епоху Середньовіччя.
3. Місце традиційної Японії в системі Китайсько-Східноазійської цивілізації.

Семінарське заняття 1 (4 год.)

Стародавня японська культура (VI тис. до н.е. – VII ст. н.е.)

1. Географічне середовище Японії.
2. Неолітична культура дзьомон і яйої. Культура бронзових дзвонів дотаку.
3. Матеріальна культура на о. Кюсю.
4. Культура ранньодержавного об'єднання Ямато.
5. Питання етногенезу на японських землях у стародавні часи.
6. Релігійні вірування давніх японців.

Семінарське заняття 2 (4 год.)

Етнокультурні трансформації в японському суспільстві в епоху Середньовіччя

1. Культура (освіта, література, архітектура, образотворче мистецтво, театр) в період Середньовіччя:
 - епоха Нара;
 - епоха Хейан;
 - епоха сьогунату.
2. Розвиток побутової культури та спосіб життя середньовічних японців.
3. Етнічні трансформації в період Середньовіччя.
4. Релігійні течії у середньовічній Японії.

Змістовий модуль II

Семінарське заняття 3 (6 год.)

Культура Японії Нової доби

1. Історичні передумови розвитку культури Японії Нової доби.
2. Розквіт міської культури у XVIII ст.
3. Кінець епохи ізоляції і розвиток культури у другій пол. XIX ст. (період Мейдзі):
 - архітектура і скульптура;
 - живопис і музична культура;
 - побутова культура японців;
 - трансформація «тілесного етикету» у японському суспільстві.
4. Японська культура початку XX століття.

Семінарське заняття 4 (2 год.)

Культурні процеси в Японії у XX – на поч. XXI століть

1. Еволюція японської культури у 1918-1945 рр.
2. Культура Японії в умовах демократизації після Другої Світової війни (література, кінематограф, театр, образотворче мистецтво та архітектура).
3. Японська нація у XX – на початку XXI ст.: проблеми та перспективи утвердження.

Семінарське заняття 5 (2 год.)

Культурний розвиток Кореї у стародавні часи та в

Середньовіччі

1. Культура протодержави Стародавній Чосон.
2. Буддистський напрямок культури Великої Сілли.
3. Загальні тенденції розвитку середньовічної культури Корьо.
4. Культура середньовічного Чосону (література, архітектура, скульптура, живопис, декоративно-прикладне мистецтво, музика, театр).
5. Ідеологія і філософія середньовічного корейського суспільства.

Семінарське заняття 6 (2 год.)

Культурні процеси в Кореї: Нова доба

1. Вплив ідеології «сірхак» на розвиток науки і культури.
2. Знайомство корейського суспільства із західною культурою і християнством.
3. Розвиток культури в період пізнього Чосон (освіта, література, мистецтво).
4. Світська та релігійна ідеологія у корейському суспільстві поч. XX ст.

Семінарське заняття 7 (2 год.)

Культурний розвиток Кореї: Новітня епоха

1. Культура, освіта і наука в колоніальній Кореї (1910 – 1945 гг.).
2. Сучасна культура КНДР (ідеологія, освіта, наука, література та мистецтво).
3. Сучасна культура Республіки Корея (освіта, наука, література, архітектура, живопис, декоративно-прикладне мистецтво, музична культура, театр, кінематограф).
4. Релігійно-філософські уявлення у «двох Кореях».

Практичне заняття 1 (4 год.)

Створення та презентація новітньої етнічної карти країн Далекого Сходу (КДС)

1. Етнічна структура країн Далекого Сходу (Китай, Японія, Корея).
2. Демографічні зміни титульного етносу та національних меншин.
3. Пошук формули гармонізації міжетнічних взаємин.

6.Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів (денна форма)

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль «Дослідницький процес в історичній науці »	
		ЗМ 1,2	
		Кількість одиниць	Кількість одиниць Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	11	11
Робота на семінарському занятті	10	11	110
Виконання завдань для практичної роботи	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	7	35
Виконання модульної контрольної роботи	25	2	25
Разом			204
Максимальна кількість балів:		204	
Розрахунок коефіцієнта:		100: 204 = 0.49	

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль I		
Тема 1. Соціокультурні процеси в Японії: від давнини до Середньовіччя.	4	5
Тема 2. Етнокультурні трансформації в японському суспільстві в епоху Середньовіччя.	4	5
Тема 3. Культура Японії Нової Доби	4	5
Тема 4. Культурні процеси в Японії у ХХ – на поч. ХХІ століть.	4	5
Разом	16	20
Змістовий модуль II		

Тема 5. Культурний розвиток Кореї у стародавні часи та в Середньовіччі.	4	5
Тема 6. Культурні процеси в Кореї: Нова доба.	4	5
Тема 7. Культурний розвиток Кореї: Новітня епоха.	4	5
Разом	12	15
Разом за змістовими модулями	28	35

Критерії для оцінювання самостійної роботи

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
<i>Розуміння завдання</i>	- робота демонструє точне розуміння завдання	1
	- включені матеріали, що безпосередньо розкривають теми або опосередковані до неї	0,5
	- включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	0
<i>Повнота розкриття теми</i>	- тема розкрита повністю	1
	- часткове розкриття теми	0,5
	- виконане завдання не відповідає темі	0
<i>Логіка викладу інформації</i>	- логічне й структуроване викладення матеріалу	1
	- порушення логіки й структури викладу	0,5
<i>Креативність</i>	- унікальність роботи, велика кількість оригінальних прикладів, у роботі присутні авторські знахідки	1
	- стандартна робота, не містить авторської індивідуальності	0,5
<i>Культура змістового наповнення відповідей</i>	- орфографічно правильно оформлена робота з точки зору граматики, стилістики	1
	- присутні не грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0,5
	- грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
Всього		5 балів

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – публічний захист виконаного завдання, прикріплення завдання в е-навчання.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності аспіранта.

Оцінка	Критерії
20 – 25 БАЛІВ	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19 БАЛІВ	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13 БАЛІВ	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7 БАЛІВ	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4. Форма проведення підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться у вигляді залікового оцінювання з дисципліни «Етнокультурні особливості країн регіону»

6.6. Оцінювання освітніх досягнень студентів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1.				Змістовий модуль 2.		
	Лекції (теми, бали)	Л.1 (1 б.)	-	-	-	-	-
Семинарські заняття (теми, бали)	С.1 (22 б.)	С.3 (22 б.)	С.3 (33 б.)	С.4 (11 б.)	С.5 (11 б.)	С.6 (11 б.)	С.7 (11 б.)
Практичні заняття (теми, бали)	-	-	-	-	-	-	Пр.1 (22 б.)
СР (бали)	20				15		
Модульний контроль (бали)	Модульна контрольна робота – 25				Модульна контрольна робота – 25		
Підсумковий контроль (вид, бали)	Залікове оцінювання – 100						

8. Рекомендовані джерела

Основна

Джерела:

1. Документы по истории японской деревни. Конец XVII — первая половина XVIII в. / Пер. с япон. О.С. Николаевой. Москва, 1966.
2. Идзумо-фудоки. Памятники письменности востока / Перевод с японского, предисловие и комментарий К.А.Попова. – Москва, 1966.
3. История цветов. Корейская классическая проза. М., 1991.
4. Кодзики : Записи о деяниях древности / Пер., коммент. Е. М. Пинус, Л. М. Ермаковой, А. Н. Мещерякова. – СПб., 1994.
5. Конрад Н. И. Японская литература в образцах и очерках. – М., 1991.
6. Манъёсю («Собрание мириад листьев», в 3-х томах/ Перевод с японского, вступительная статья и комментарии А. Е. Глускиной. – Москва : Восточная Литература, 1971.
7. Нихон сёки: анналы Японии / перевод со старояпонского и комментарии А. М. Ермаковой и А. Н. Мещерякова. – СПб., 1997. – в 2 томах.
8. Повесть о Гэндзи (Гэндзи-моноготари): в 2 ч. / Перевод с яп. Соколова-Делюсина Т. Л. – М., 1993.
9. Хрестоматия по истории Древнего Востока / сост. и коммент. А. А. Вигасина. – М. : Восточная литература, 1997. – 400 с.

Наукові монографії та дослідження

1. Иофан Н. А. Культура Древней Японии. – М., 1974.
2. Арутюнов С. А. К оценке роли миграций в древней истории Японии // Советская этнография. 1960. №1. С.60-67.
3. История Древней Японии : учеб. пособие для вузов, Мещеряков А. Н., Грачев М. В., 2010.
4. История Кореи. Новое прочтение / Под ред. А. Торкунова., М., 2003.
5. Каневская Н. А. Искусство Кореи. М., 1990.

6. Кузнецов Ю. Д., Навлицкая Г. Б., Сырицын И.М. История Японии. – М., 1988.
7. Левин М.Г. Этническая антропология Японии. М., 1971.
8. Пак М. Н. Очерки ранней истории Кореи. М., 1979.
9. Рубель В. А. Японська цивілізація.: традиційне суспільство і державність. – Київ, 1997.
- 10.Симонова-Гудзенко Е. К. История древней и средневековой Японии. – М., 1989.
- 11.Толстокулаков И. А. Очерк истории корейской культуры. Владивосток, 2002.

Додаткова

- 21.Арутюнов С., Светлов Г. Старые и новые боги Японии. М., 1968.
- 22.Бенедикт Рут. Хризантема и меч. Модели японской культуры, М., Роспэн, 2004 .
- 23.Волков С. В. Ранняя история буддизма в Корее. М., 1985.
- 24.Воробьев М. В. Очерки культуры Кореи. СПб., 2002.
- 25.Главева Д.Г. Традиционная японская культура: Специфика мировосприятия. – М.: Вост. лит., 2003. – 264 с.
- 26.Горегляд В.Н.Классическая культура Японии. Очерки духовной жизни. СПб., Востоковедение, 2006 г.
- 27.Григорьева Т.П. Японская художественная традиция. – М.: Наука, 1979.
- 28.Елисеев Д. Д. Корейская средневековая литература пхесоль. М., 1968.
- 29.Иэнага Сабуро. История японской культуры / Иэнага Сабуро. – М. : Прогресс, 1972.
- 30.Конрад Н.И. Японская литература в образцах и очерках. Москва, 1991.
- 31.Мендрин В.М. История сегуната в Японии: Нихон гайси: В 2 т. / Пер. с япон. Москва; Санкт-Петербург, 1999. Т. 1—2.
- 32.Ночная песня погонщика Есаку из Тамба: Японская классическая драма XIV—XV и XVIII вв. Москва, 1989.

33. Погодаева А. В. Художественная культура Кореи. В кн.: Мировая культура в 2-х т. – Т. 2. М., 2005.
34. Рубель В. А. Японська цивілізація.: традиційне суспільство і державність. – Київ, 1997.
35. Хироаки Сато. Самурай: история и легенды / Пер. с япон. Р.В. Котенко. Санкт-Петербург, 1999.